

Для більшої привабливості, храм — головну споруду задуманого Почаєво-Успенського Липенського скиту Божої Матері і Великомученика Дмитрія, спершу оштукатурили. Пізніше — ошалювали дошками, пофарбували в голубий колір. Куполи покрили променевіддзеркалюючою масляною сумішшю. Розміщений на пагорбі поруч розлогого прадавнього річища в оточенні молодих декоративних дерев, семикупольний храм виглядав величаво-красиво. І проглядався на десятки верств докіл.

Спливали літа. Все гомінкішим ставало подвір'я храму, особливо у престольні свята. Сюди тяглися люди з усіх усюд. Тут мали можливість не тільки послухати службу Богу, а й проповідників. Підкріпити своє здоров'я цілющою водою з освяченої криниці, що знаходилася у глибокій ніші східної частини високого підмурку храму. До неї було прокладено підхід як з двору, так і з середини приміщення.

Ієромонах, а пізніше архімандрит Яків (Іван Миколайович Наумчук) любив своє дітище. Він не тільки став духовним пастирем для прихожан, а й добрим господарем у скиту, порадником для тих, хто потребував його знань і життєвого досвіду. Дбав про завершення будівництва комплексу скиту. Та в часи, коли релігія викорінювалася з побуту людської пам'яті, зустрічав вслякий опір. Були і заборони брати пожертвування коштів та матеріалів, закупувати потрібну атрибутику. На скит накладалися все жорсткіші податі. Це гнітило й глибоко ображало отця Якова, який заради богоугодної справи викладав усі свої сили та й особисте життя.

Чорні хмари

У довоєнні, воєнні та перші післявоєнні роки серед численних паломників скиту часто бував і виголошував проповіді відомий на той час мандрівний отець Леонтій. Навколо нього утворилося міцне угруповання, яке згодом вилилося в релігійну течію православної церкви «леонтіївців». Силою слова Божого жадали припинити наругу, кровопролиття, проповідуючи братолюбство. Така місія не подобалася ні польським, ні тим паче прокомуністичним властям. Останні особливо наполегливо шукали привід для потаємних і відвертих нападів, вигадуючи різноманітні псевдокритику віровчення.

Чим далі, тим запекліше. Під кінець сороко-них років до Липенського скиту зачастили працівники районних властей, фінвідділу, різних інспекцій. Перевіряли, ревізували, виявляючи порушення існуючого тоді законодавства про культу. Спершу отця Якова попереджували. Невдовзі стали загрожувати йому покаранням. Зрештою визнали, що скит є розплідником і поширювачем небезпечних державі релігійних догм. І взагалі — зайвий, оскільки в Липках діє християнська православна церква. Так і сказали:

— Для одного села, отче, забагато мати дві церкви.

— Але ж це — скит, — пробував заперечувати отець Яків.

— Як хочете так цю церкву називайте, але вона зайва...

За свої шістдесят три роки Іван Миколайович Наумчук немало різного бачив у житті. Добре знав, у якому руслі розвивається мирська правляча ідеологія. Однак не міг збагнути, чому для радянських властей противним стало слово Боже? У храмі ж пропагують людинолюбство, взаємоповагу один до одного, шанування молодими старших, жити по правді і совісті. Кожна із заповідей Господніх — зразок для наслідування. Що ж станеться з людьми, коли геть відцураються від мудрості Святого Письма?

З подібними роздумами звертався в усі доступні впливові інстанції. Та марно. Навіть ті, хто в душі глибоко співчував, розуміючи намагання священика зупинити руйнівний процес релігійних канонів, вголос сказали:

— Це від нас не залежить.

— А від кого ж?

— Таке життя: ще першими декретами Радянської влади церкву відділено від держави. Прогресує атеїзм.

Невдовзі у храмі було заборонено правити службу Богу. Його засновник в печалях і скорботі був змушений повернутися до святої обителі, своєї юності та молодості — Почаївського монастиря. Там з молитвами і виливав свій душевний біль. А в листах до рідні, залишеній у Липках, плакав надію, що ще настануть такі часи, коли люди матимуть право сповідувати релігію. Тому й просив оберігати храм, зведений його ж зусиллями на святому місці прадавнього Селища.

Та не судилося архімандриту Якову дожити до пророкованого ним світлого часу масового відкриття місць для молитв: помер у 1956 році. Похований на кладовищі Почаївського монастиря. Лише на п'ять літ скит пережив свого засновника.

(Продовження. Поч. в №№ 34—38).